

Projektinis darbas

**Vilniaus
universitetas**

Vilniaus universitetas
Matematikos ir Informatikos fakultetas
Duomenų mokslas, II kursas

Lukas Janušauskas

Europos švietimo rodiklių analizė

Projektinis duomenų vizualizavimo projektas

2020 gegužė

Tikslas

Ištirti švietimo rodiklius Europos šalyse: skirtumus tarp Europos regionų, mokytojų darbo krūvio ir algų, skirtingų pasiskirstymų.

Užduotys

1. Pavaizduoti duomenis, pasitelkiant PCA.
2. Ištirti PCA komponentų scree plot.
3. Ištirti laiko, praleisto mokantis, pasiskirtymą Europoje.
4. Ištirti studentų stojimo procento pasiskirtymą Europoje.

Duomenys

Duomenų šaltiniai:

1. **EUROSTAT**. Naudotas mokinių, tenkančių vienam mokytojui rodiklis.
2. **OECD**. Naudotas mokytojų algų rodiklis ir stojimo procentas.
3. **ourworldindata**. Naudotas vidutinis metų skaičius, skirtas mokslui.

Stulpelis	Reikšmė	Tipas
geo	ISO 3 simbolių šalies kodas	chr
student_teach_ratio	Studentų, tenkančių vienam mokytojui vidurkis	numeric
schooling	Vidutinis skaičius metų, kuriuos skiria mokslui	numeric
enrollment	Procentas stoajniųjų į bakalauro programas	numeric
teacher_pa	Mokytojų alga	numeric
subregion	Europos regionas	chr

```
schooling <- read.csv('data/expected-years-of-schooling.csv')
schooling <- schooling %>%
  rename(schooling = 'Expected.years.of.schooling',
         geo = 'Code') %>%
  filter(Year == 2022, geo != "") %>%
  select(c('geo', 'schooling'))

ratio_st <- get_eurostat('educ_uae_perp04')
ratio_st <- ratio_st %>%
  filter(isced11 == 'ED2',
         TIME_PERIOD == '2022-01-01') %>%
  mutate(geo = countrycode(geo, 'eurostat', 'iso3c')) %>%
  rename('student_teach_ratio' = 'values') %>%
  select(c('geo', 'student_teach_ratio'))

students <- read.csv('data/oecd_students.csv')
students <- students %>%
  filter(INST_TYPE_EDU == 'INST_EDU_PUB',
```

```

      EDUCATION_LEV == 'ISCED11_6') %>%
  rename("enrollment" = "OBS_VALUE",
        "geo" = 'REF_AREA') %>%
  select(c('geo', 'enrollment'))

teach_pay <- read.csv('data/oecd_teachers.csv')
teach_pay <- teach_pay %>%
  rename('geo' = 'REF_AREA',
        'teacher_pay' = 'OBS_VALUE') %>%
  filter(PERS_TYPE == 'TE',
        EDUCATION_LEV == 'ISCED11_24',
        REF_PERIOD == 2022) %>%
  select(c('geo', 'teacher_pay'))

df <- ratio_st %>%
  inner_join(schooling, by=join_by('geo')) %>%
  inner_join(students, by=join_by('geo')) %>%
  inner_join(teach_pay, by=join_by('geo'))

cols <- c(colnames(df), 'subregion')

df <- df %>%
  inner_join(ne_countries(), by=join_by("geo" == "iso_a3")) %>%
  select(cols)

```

```
kable(head(df))
```

geo	student_teach_ratio	schooling	enrollment	teacher_pay	subregion
AUT	8.6	16.36746	73.44809	74796.17	Western Europe
BGR	10.6	13.86803	86.35822	NA	Eastern Europe
DEU	12.8	17.34335	76.13349	90235.42	Western Europe
DNK	10.9	18.77403	99.73496	63678.88	Northern Europe
EST	10.1	15.94298	91.45513	32373.76	Northern Europe
GRC	8.1	20.02638	100.00000	29193.91	Southern Europe

PCA

SVD ir scree plot

Trumpai prisitaisyti PCA, kad galėtumėte suprasti sekančius punktus. Pakete, kurį naudoju, pagrindinių komponentų analizė buvo implementuota, naudojant singular value decomposition. Kiti, modernesni, pasirinkimai buvo t-SNE ir UMAP, tačiau duomenų kiekis nebuvo didelis, todėl naudoju SVD.

Tegu mūsų reikšmės bus matrica X , tada ši matrica faktorizuojama pagal formulę:

$$X = U\Sigma V^T \quad (1)$$

Čia U , V - matricos sudarytos iš kairiųjų ir dešiniųjų tikrinių vektorių (angl. left and right singular vectors), Σ - diagonalinė matrica, sudaryta iš kairiųjų ir dešiniųjų tikrinių reikšmių (angl. eigenvalues). Šis metodas yra geresnis už kanoninę formą $U\Lambda U^{-1}$ tuo, kad reikalavimai matricai X yra žymiai lankstesni.

Svarbus faktas - Σ pagrindinėje įstrižainėje esančios tikrinės reikšmės (jų šaknys) atitinka paaiškintą dispersiją. Tiriant PCA, dažnai šios dispersijos yra tiriamos, norint nustatyti, kiek komponentų užteks. Tai pavaizduosiu vadinamu scree plot.

Duomenų paruošimui reikia imputuoti praleistus duomenis. Kadangi duomenyse negali būti praleistų reikšmių, naudosiu CART algoritmą (medžiais paremtą ML-modelį), iš paketo mice.

```
raw_data <- select(df, -c('geo', 'subregion'))  
  
imp <- mice(raw_data, method="cart")
```

```
##  
##   iter imp variable  
##   1   1 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   1   2 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   1   3 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   1   4 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   1   5 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   2   1 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   2   2 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   2   3 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   2   4 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   2   5 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   3   1 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   3   2 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   3   3 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   3   4 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   3   5 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   4   1 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   4   2 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   4   3 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   4   4 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   4   5 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   5   1 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   5   2 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   5   3 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   5   4 student_teach_ratio enrollment teacher_pay  
##   5   5 student_teach_ratio enrollment teacher_pay
```

```
pr_comp_data <- complete(imp)

pr_comp_res <- prcomp(pr_comp_data)
```

Scree plot

Toliau, paprasčiausiai naudojantis paketu **stats** pasinaudojau **prcomp**. Prieš jungiant pagrindines komponentes su duomenimis, nusibrėžkime scree plot ištirti komponentių tikrines reikšmes, kurios kaip žinome atstoja paaiškintą dispersiją.

```
eigenvalues <- pr_comp_res$sdev ^ 2

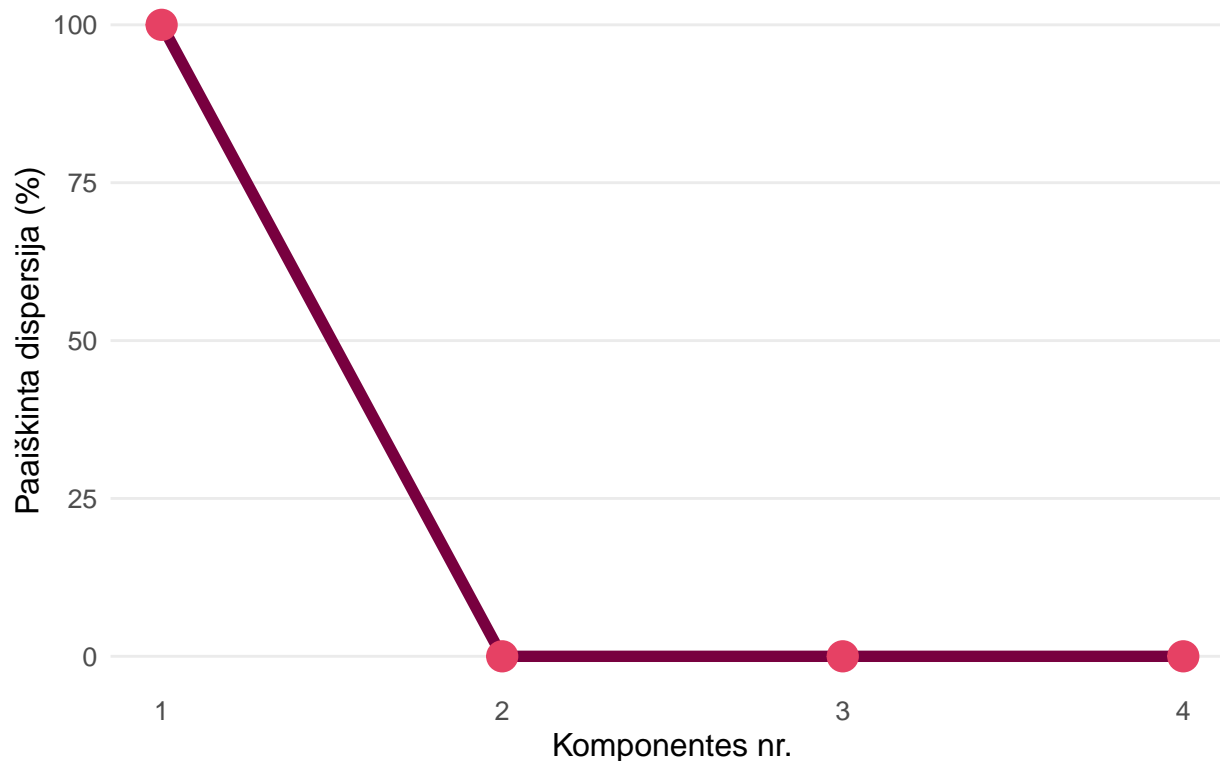
expl_var <- eigenvalues / sum(eigenvalues) * 100

plot_data <- data.frame(
  Komponente = 1:length(eigenvalues),
  `Tikrine reiksme` = eigenvalues,
  expl_var = expl_var
)

ggplot(plot_data) +
  geom_line(aes(x = Komponente, y = expl_var),
    size=2, color="#78003F") +
  geom_point(aes(x = Komponente, y = expl_var),
    size=5, color="#E64164") +
  labs(
    title = "Scree plot",
    x = "Komponentės nr.",
    y = "Paaiškinta dispersija (%)"
  ) +
  theme_minimal(base_family = "Helvetica") +
  theme(
    plot.title = element_text(hjust = 0.5, size = 20, face = "bold"),
    axis.title = element_text(size = 12),
    axis.text = element_text(size = 10),
    panel.grid.major.x = element_blank(),
    panel.grid.minor = element_blank(),
    legend.position = "bottom"
  )
```

```
## Warning: Using 'size' aesthetic for lines was deprecated in ggplot2 3.4.0.
## i Please use 'linewidth' instead.
## This warning is displayed once every 8 hours.
## Call 'lifecycle::last_lifecycle_warnings()' to see where this warning was
## generated.
```

Scree plot

PCA iliustracija

```
pr_comp_decomp <- pr_comp_res[['x']]

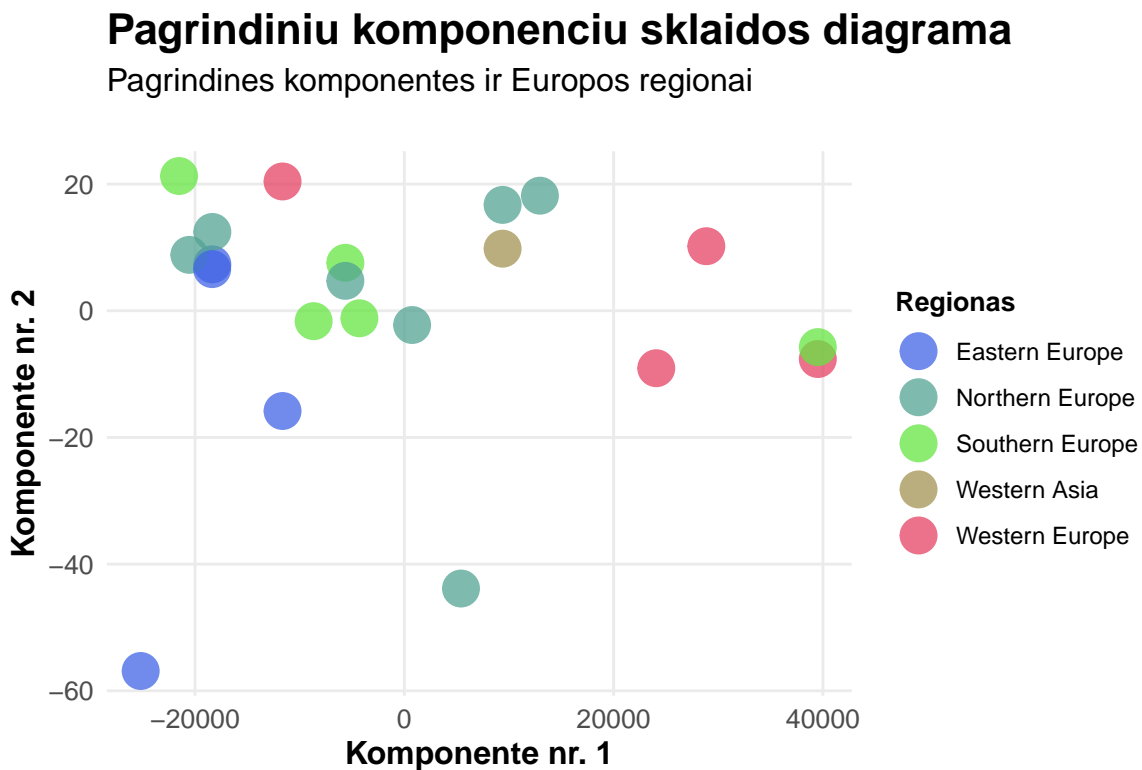
df_pca <- cbind(df, pr_comp_decomp)

df_pca %>%
  ggplot() +
    geom_point(aes(x=PC1, y=PC2, color=subregion),
               size=6, alpha=0.75) +
    scale_color_manual(values=colorRampPalette(c("#4164e6", "#64e641", "#e64164"))(5),
                       name="Regionas") +
    theme_minimal() +
    ggtitle("Pagrindinių komponenčių sklaidos diagrama") +
    theme(
      text = element_text(family = "Helvetica"),
      plot.title = element_text(size = 16, face = "bold", hjust = 0),
      plot.subtitle = element_text(size = 12, hjust = 0, margin = margin(b = 20)),
      axis.title = element_text(size = 12, face = "bold"),
      axis.text = element_text(size = 10),
      legend.title = element_text(size = 10, face = "bold"),
      legend.text = element_text(size = 9),
      legend.position = "right",
      plot.margin = margin(t = 20, r = 20, b = 20, l = 20),
```

```

panel.grid.minor = element_blank()
) +
labs(
  subtitle = "Pagrindinės komponentės ir Europos regionai",
  x = "Komponentė nr. 1",
  y = "Komponentė nr. 2"
)

```


Kaip matome, Vakarų ir Rytų Europa išsiskiria, tačiau skirtumo tarp Šiaurės ir Pietų Europos pagrindinės komponentės iš mano išrinktų duomenų neatskiria.

Streamgraph

```
ratio_st <- get_eurostat('educ_uoe_perp04')
```

```
## Dataset query already saved in cache_list.json...
```

```
## Reading cache file C:\Users\lukas\AppData\Local\Temp\RtmpKevueg/eurostat/e2d3d9ef4ef34fae284654343bb...
```

```
## Table educ_uoe_perp04 read from cache file: C:\Users\lukas\AppData\Local\Temp\RtmpKevueg/eurostat...
```

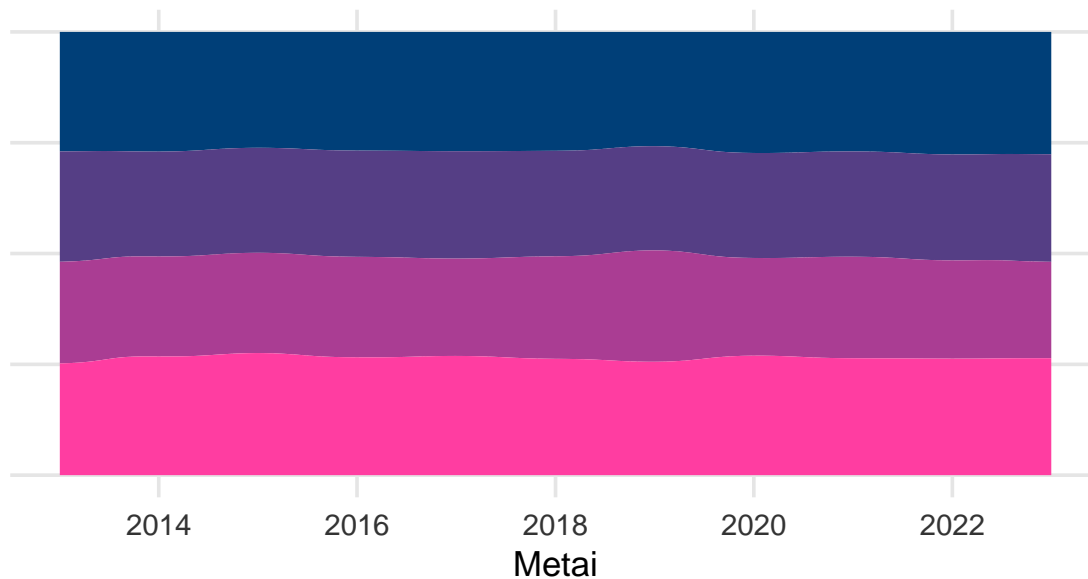
```
ratio_st <- ratio_st %>%
  filter(isced11 == 'ED2') %>%
  mutate(geo = countrycode(geo, 'eurostat', 'iso3c')) %>%
  rename('student_teach_ratio' = 'values') %>%
  select(c('geo', 'TIME_PERIOD', 'student_teach_ratio')) %>%
  drop_na()
```

```
## Warning: There was 1 warning in 'mutate()'.
## i In argument: 'geo = countrycode(geo, "eurostat", "iso3c")'.
## Caused by warning:
## ! Some values were not matched unambiguously: EU27_2020, EU28
```

```
ratio_st %>%
  inner_join(ne_countries(), by=join_by("geo" == "iso_a3")) %>%
  select(c(colnames(ratio_st), 'subregion')) %>%
  filter(sapply(subregion, function(x) grepl('Europe', x))) %>%
  group_by(subregion, TIME_PERIOD) %>%
  summarize(
    mean_val = mean(student_teach_ratio)
  ) %>%
  ggplot(aes(x = TIME_PERIOD, y = mean_val, fill = subregion)) +
    scale_fill_manual(values=colorRampPalette(c("#003f78", "#ff3da1"))(4),
                      name="Regionas:") +
    geom_stream(type="proportional") +
  labs(
    title = "Mokinio / mokytojų santykio pasiskirstymas Europoje",
    x = "Metai",
    y = ""
  ) +
  theme_minimal(base_size = 14, base_family = "Helvetica") +
  theme(
    plot.title = element_text(face = "bold", size = 18, hjust = 0.5),
    plot.subtitle = element_text(size = 14, hjust = 0.5, margin = margin(b = 10)),
    axis.title = element_text(size = 13),
    axis.text = element_text(size = 11, color = "gray20"),
    axis.text.y = element_blank(),
    legend.position = "bottom",
    legend.title = element_text(size=12, face="bold"),
    legend.text = element_text(size=10),
    panel.grid.major = element_line(color = "gray90"),
    panel.grid.minor = element_blank(),
    plot.background = element_rect(fill = "white", color = NA),
    panel.background = element_rect(fill = "white", color = NA),
    plot.margin = margin(20, 20, 20, 20)
  )
```

```
## 'summarise()' has grouped output by 'subregion'. You can override using the
## '.groups' argument.
```


Mokinio / mokytojų santykio pasiskirstymas Europoje

Regionas: Eastern Europe Northern Europe Southern Europe Western Eurc

Interaktyvus žemėlapis

Bibliografija

https://math.mit.edu/classes/18.095/2016IAP/lec2/SVD_Notes.pdf